

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

In die purificationis Marie

In die purificationis Marie.
Sermo XIII.

Impleri sunt di-

es purgationis marie. Luc. ii.

Si considerem⁹ frēs excellentissi-
mū hui⁹ diei mysteriū. absq; dubio tanto
deuotio⁹ solennitate eius celebrabim⁹ qn-
to maiorib; munerib; diuine pietatis vide-
bim⁹ decoratū. Dicit em̄ Ambro. in fmo/
mone festiuitatis p̄ntis q; tantis munerib;
diuina pietas diē hanc illustrauit. vt om̄s
etas. om̄s sexus om̄s cōditio hoim inde
cōsoletur. Hodie em̄ iuxta legis p̄ceptuz
pactis a natiuitate xpi. xl. dieb; in tēplo est
a parentib; idē dñs nr̄s ih̄s xps deo p̄fi pre-
sentat⁹. Hodie a b̄to Symeone suscept⁹.
patri cū sacris munerib; est oblat⁹. Hodie
redemptionē isrl̄ expectantib; ab eodē sy-
meone ⁊ anna publice est p̄dicatus. Et se-
quit. Q; p̄m spectaculū. Erat hic virgo
⁊ m̄r. nō solū in laudez eximie virginis
p̄ns celebrat⁹ solennitas. sed etiā ad hono-
rē filij sui. imo filij dei q; hodie oblat⁹ est p
nobis deo patri recenset memoria. De cu-
ius oblatione ⁊ m̄ris sue benedice purga-
tione dicit in sb̄is thematis. Impleri sūt
dies purgatiōis marie. Circa ist⁹ festi so-
lennitate tria sunt p̄siderāda. Primo cōsi-
derandū est de gl̄iose marie purificatione.
Sec̄do de xpi p̄ntatione. Tertio de mune-
rū p̄ ipo oblatione. Ut sic non tm̄ dicat in
sb̄is p̄missis. Impleri sunt dies purgatio-
nis marie. ad marie purgationē post par-
tū. sed ad p̄ntandū deo p̄fi vnigenitū eius.
⁊ offerendū munera p̄i eterno sic fieri sole-
bat post partum. Ad hec itaq; tria impleri
sunt dies purgationis marie.

Dixi primo q; circa p̄ntez so-
lennitate cōside-
randū est p̄mo de gl̄iose marie virginis pu-
rificatione. Est autē scienduz q; fm̄ latinos
hec dies d̄r purificatio marie ideo. q; xgo
gl̄iosa iuxta legis p̄ceptū voluit purifica-

ri post partū. xl. die. licet ip̄a nō indiguerit
tali purificatione. Fecit tm̄ hoc ad nr̄az in-
formationē. Nā lex solū obligabat mulie-
res p̄cipientes ex semine viri ad purificati-
onē post partū. Constat autē q; hec virgo cō-
cepit sine semine Isa. vii. Ecce xgo cōcipi/
et. Non ḡ tenebat purificari. Cū non fue-
rit p̄aminata. Om̄ia em̄ mūda mūdis. Et
q; mūdus est nō indiget lauari. p̄sequens
hec purgari. Tobis. vii. Fuit autē puritas
⁊ ḡinis hui⁹ excellentissima triplici exēplo.
Nā ip̄a fuit in vtero m̄ris sue ab origina-
li p̄cō mundata vel pot⁹ p̄seruata vt qdā
pie sentiunt. Vñ rōne mundatiōis a pecca-
to originali fuit sic lux splēdidissima. ⁊ p̄ cō-
sequēs iterato purgari nō debuit. Sap̄ie
vij. Nihil inquinatū incurrit in illā. Sec̄do
exemplo speculī. Nā de ip̄a d̄r Sap̄ie. vij.
Q; nō solū est candor lucis eterne. s; etiā
speculū sine macula. Docē dicere. q; nō so-
lum fuit mūda ab originali p̄cō. sed etiā
ab actuali veniali q; mortali. Nō solum em̄
fuit sanctificata in m̄re. sed etiā cū fieri de-
buit dei m̄r. q; tunc fuit multo copios⁹ san-
ctificata. ita q; sp̄ssant⁹ in eā descendens.
illā ab om̄i p̄cō immunē custodiuit. vt d̄c
Bern̄. in epla ad Lugdunēses. Per p̄maz
sanctificationē fomes remāsit in ea q̄ntuz
ad essentiā. Impediebat autē p̄ grām sc̄ifi-
cantē. ne in p̄ctm̄ inclinaret aut a bono re-
traheret. Cōtingit em̄ hūc ligari aliqñ ne
in actū exire posset. vt scientiā p̄ ebrietatez.
Sed in sc̄da sanctificatiōe fomes essentia
liter subtrahit⁹ est. Immunitatē ergo pecca-
ti p̄secuta est nō p̄ grām confirmantē. sed p̄
ligationē fomitis q; ad sc̄ificationē ⁊ p̄ cu-
stodiā diuine p̄uidentiē. sine qua etiā fomi-
te om̄i extincto peccare potuisset. p̄pter libe-
rū arbitriū. vt d̄c beatus Thomas. Expo-
nens illud Lanticoz. Ecce tu pulchra es.
Unde de hac p̄cti immunitate glo. exponēs
illud Ḡra plena dicit. O dñā mūdi angeli-
ca saluatiōe digna. miraculose materni-
tis electione exaltata. licz vas gr̄e dicta sis
Scriptū est em̄ Ave gr̄a plena dñs tecuz.
Gratiā tu inuenisti dū tanta pulchritudine
plenissime innocētie splendisti. Tu em̄ so-
la es amica sole. nullus trāsgressionis te-
nebris obscuraris. Dec glo. Tertio puri-
tas hui⁹ virginis nō indigens purificatio-
ne. Declarat exemplo fontis purissimi. De
quo Zacharie. xij. dicit. Erit fons patens

domui iuda. Et ista puritas referri potest ad pctm veniale. quovirgo beata caruit eo qd dicit Augustinus. tractas illud. j. **Nobis ii.** Si dixerimus qnia pctm non habem? nos meritos seducim? Si omnes scilicet que- rerent an fuissent sine peccato salte venia- li. nihil aliud diceret. nisi verbu premissu. **Si dixerimus zc.** Cum ergo de pctis me- tionem facio. nullā volo de virgine habere memoriā. **Hec Aug?** Et quo ptz q etiāve niali caruit. In signū etiā hui? matrimo- nio iungi noluit. Constat at q acrus ma- trimonialis si fuerit cā prolis sit sine pctō. **Si causa vitāde fornicationis sit tunc cā veniali.** Ne ergo veniale cōmitteret elegerat esse sine matrimoniali cōiugio. Et licet angelus sibi pmitteret filiū dei ex ea nasci- turū. z ipam matrē eius futurā. eligebat tñ magis esse virgo q̄ ranti dñi z filij dei ma- ter. **Unde Grego.** exponens illud. **Ecce tu pulchra es.** introducens verbū illud. qnia virū n̄ cognosco. sic ait. **Quid pulchra?** aut purius castitate hui? v̄ginis. que ne virgi- nalis castitatē pulchritudinem amitteret. maluit v̄go pmanere sine tali filio. q̄ muli- er fieri z m̄ filij dei. **Deniqz qz se sibi reci- piens totū cōmisit ei qui fabricator ē mun- di. z m̄ facta est diuino miraculo. z v̄go p- mansit in v̄ro.** **Hec ille.** **Sicqz ptz quō** hec virgo ab omni pctō originali z actuali tā veniali q̄ mortali fuit sufficēter p spirituz sanctū purgata. **Et ideo de cetero non de- buit purgari.** p̄sertim q̄ spū sancto cōcepit. z virgo post partū inuiolata pmāsit. Non ergo tenebat ad purificationē. **Voluit ra- mē purgari ex triplici cā.** **Primo vt myste- riū natiuitatis christi occultaret diabolo.** qd maiori modo fuerat reuelādū. scz in die passionis. **Sciebat em̄ illud Thobie. xij.** **Quia sacramētū regis abscondere honori- ficū est.** **Per qd informat nos vt omia suo tempore faciam?** z sic instruit temperatiā in moribz. **Nā temp? tacendi. temp? loque- di. temp? laboris. temp? requiei.** **Ecce. iij.** **Scōo voluit purificari ad ostendēdū vir- tutem humilitatē.** **Sic em̄ cōsult sapiens Eccl. iij.** **Quanto em̄ maior es. hūilia te in omibz.** **Idē. xxxij. ca.** **Esto in illis q̄ vnus ex illis.** **Tertio ad corrigēdū n̄e superbie prauitate imo p̄ternitate.** **Si em̄ hec puri- ficari voluit q̄ sine pctō fuit. quāto magis nos purificari debem?** z illa q̄ p pctō: um

mystica purgatiōe instituta sunt assumere debem? qui pctis pleni sumus. **Unde Gre- go. sup. Ezechiele. Q mel. viij. dic.** **Pensā- dū est nobis si sine flagello hinc non erit q̄ sine pctō fuit scz christ?** **q̄ntis nos flagel- lis digni sum?** qui peccatū pleni sum? **Et/ emplo em̄ hui? v̄ginis necesse habem? pur- gari spūaliter in mētibz n̄is.** **Et qz triplex est stat? fidelij in ecclia christi. ideo triplex erit purgatio.** **Isti tres stat? sunt in- cipientiū. p̄ficientiū z p̄fectorū.** **Incipientes purgant cōscientiā. p̄ficientes ordi- nant eā. z perfecti vsqz in finem confirmāt.** **Primo ergo incipientes debent purgare domū cōscientie ab immūdia pcti. dicen- tes ad dominū illud Ps. Lx. mūdū crea in me deus.** **Est autē vsuetudo apud nos. q̄ ancilla mundaturā domū prius colligit sordes. deinde eijcit eas.** **Sic incipiens de- bet prius peccatū p̄meditare z colligere in mente anteqz eijciat illud in p̄fessioe.** **Un- de Isaac. xxxvij.** **Recogitabo tibi omis au- nos meos. in amaritudine anie mee. scz p- contritionē.** **Et quo ptz q̄ cōfessio n̄a de- bet esse delibēta.** **Isto facto debet incipi- ens pala lingue eijcere sordes cōscientie extra domū cordis per ostium oris.** **Sed certe quedā domus sunt ita pfunde ita ob- scure qz vitē possunt mundari.** **Juxta illud Hieremie.** **Profundū est cor hominis in- scrutabile.** **Quis cognoscer illud.** **Quantā em̄ diligentā ponit ad abscondēdū. tan- tam debent ponere ad mundādū.** **Sunt alia corda pingua. q̄ licet appareat exteri? purgata. intus tamē remanent maculata. z neglece vt hypocritarū qui omia exteri? ora volūt habere pulchra z speciosa in cō- uersatione. intus autē sunt pleni omi spur- cicia.** **Dat. xxij.** **Illud arguit nostros cu- riosos qui volūt habere pulchrā caligam. sed non animā. Tunicā non mentē. Popu- lam nō cōscientiā. Calceū stricū. sed cō- scientiā largam.** **Di sciscitant in corde in- honesta. exteri? vero speciosa. vt dicit Am- brosius.** **Pulchrū autē fatui sunt.** **Quia Am- Augusti. in quodā s̄mone preferūt corpo- ralia spiritualibz.** **Similes sunt isti picco- ribus qui formāt exteri? imagines pul- chras. sed cor vitale non possunt eis dare.** **Sic isti omia extra depingūt. cor autē in se mortificant.** **Sed audiāt qd dicit primū Regū. xvi.** **Quia deus intuet cor. Homo**

In die purificationis Marie

autem ea q̄ foris sunt. **S**ed diceret ali-
q̄s. in exteriori pulchritudo suadet p̄ Apo-
stoli. i. Corinth. xiiij. vbi dicit. Omnia i vo-
bis fiat honeste et in ordine. Ad quod re-
spōdeo fm̄ Thomā. scda scda. q. xliij. arti. i.
Cōuersatio exterior dicit honesta. inq̄n-
tum est demonstratiua interioris rectitudi-
nis. Et p̄ hoc radicaliter cōsistit in in-
teriori electione. q̄ interior electio inno-
scit alij p̄ exteriores actus. Unde hone-
stas in exteriori cōuersatione significatiue
t̄m cōsistit. id est. est signū interioris hone-
statis. Ex quo infero q̄ pulchritudo exte-
rior in vestitu et apparatu quocūq̄ in homi-
ne vitioso est port̄ hypocrisis q̄ honestas.
Pater q̄ in talibz non cōcordat signum cū
signato. Et per p̄signis talis homo ē frau-
dulentus et fallax. Et hoc est quod salua-
tor dicit de quinq̄ satuis figinibz. que lam-
padas habuerunt exterius pulchras. sed
oleo denotionis interioris et caritatis carue-
runt. **Matth. xxv.** Quisq̄s ergo vult purga-
re domū mentis sue incipiat ab interiori ra-
dice cordis sui. omnē turpitudinē mentis
sue mundādo. **Iuxta illud Isai. xliij.** Per-
dam Babylonis nomen et reliquias et ger-
men et progeniē. Ecce tangit radicē pecca-
ti q̄ est cogitatio. ex qua germinant oīa ma-
la. **Matth. xx.** Ex corde em̄ exeunt cogita-
tiones male. **Hinc Iohānes baptista dicit.**
q̄ securis ad radicē non ad ramos ponen-
da est. **Postq̄ autē nostrū cor fuerit munda-
tum ab interiori sorde. et tunc lauanduz
est et aspergendū aqua lachrymarū ad ab-
stergendū puluerem. Et hoc ē aq̄ lachryma-
rū ex cōrrectionis dolore procedentiuz. De
qua dicit Hierem. iij.** Laua a malicia cor
tuum. **Sic lauabat Psalmista.** dicens de
se. Lauabo per singulas noctes lectū me-
um. lachrymis meis stratum meū rigabo.
**Isto facto efficiendi sunt pulueres aq̄ con-
spersi. et hoc p̄ confessionē totalem. vt nihil
in angulis consciētiē lateat v̄ nullā circū-
stantiā obmittat. De penitētia dist. v. Con-
sideret. **¶ C.** Secundus status fidelium
est proficientiū. Et hi purgata conscientia
debent eā ornare floribus et graminito bo-
norum operū et exemploz. p̄mi Regū. vij.
Preparate corda vestra domino. et ornate
ea. Non sicut pigra ancilla. q̄ super immū-
dicias et pulueres ponit herbas. Et signi-
ficat illos q̄ in mortali peccato. aliq̄ de ge-**

nere honorū operū faciunt. Et hi sunt sa-
turi. quia infundūt vinum honorū operū
in vasa vetera acetosa et corrupta et infecta.
contra consiliū saluatoris dicētis. Nemo
mittit vinum nouum in ytres veteres. **¶**
Tertius status fidelū est p̄fectozū. quo-
rum est purgatā et ornata domū custodire.
et conseruare pulchritudinē eius vsq̄ in fi-
nem. **Sicut cōsultat sapiens Prouerb. iij.**
Omni custodia custodi cor tuū. Quod fit
cū homo in accepta grā perseverat stabili-
ter. nō cedendo quibuscūq̄ aduersitatibz.
Non sicut quidā q̄ sicut ventilegiū alij ven-
tilabzū mouent. nunc ad hunc ventū. nūc
ad illum. Volentes nunc hoc. nūc illud. et
cedentes p̄secutioni etiā minutissime. imo
trepidātes timore vbi nō erat timor. **Hic
dicit beatus Ambrosius lib. 2o secūdo de of-
ficijs.** Nō mediocrius virtus animi ē for-
tutudo. que sola defendit ornamentuz vir-
tutum omnium. et custodit iudicia. et aduer-
sum omnia vicia manet inuicta. **Ex premis-
sis patet q̄ circa purgationē consciētiē nō
omnes virtutes equaliter se habent. Nam
quedā istam purgationē inchoant in inci-
pientibz. vt fides et penitētia. Actū. xv.** Fi-
de purificans corda eozuz. p̄ma Corinth.
v. Expurgate vetus fermentū. **Alię sunt q̄
ornat conscientiaz in p̄ficientibz. vt opera
bona. et p̄sertim opera pietatis. que sunt
q̄si quidā rami oliuarū ornantes domum
conscientiē. vt habet Hierem. xi.** **Diuis
yberem pulchram. fructifera et speciosam
vocaui dominus nomen tuum. Psalmista.**
Ego autē sicut oliua fructifera etc. **¶ Et si
diceretis. quomō proficientes purgant ex-
quo iam fuerūt purgati. Respōdeo eo mo-
do quo christus dicit Iohānis. xv.** Omnes
palmitē in me ferentē fructuz purgabit vt
fructū plus afferat. Non em̄ dicit purgari
ralis. quia nō est purgat̄ a malo. sed vt pl̄
in bono proficiat. Nam nisi continue pro-
ficeret. deficeret. et sic indigeret p̄stina pur-
gatione. **Dicit ergo continue purgari quia
quoridie in bono proficit. Unde Thobie
xij. dicit.** Elemosyna a morte liberat. et ipa
est que purgat peccata. **Luce. xi.** Date ele-
mosynam et omnia munda sunt vobis. **Alię
autē sunt virtutes que omnia ista conseruāt
in p̄fectis. vt est p̄seuerantia et constantia q̄n-
tum ad finalem consummationē que etiā
dicit purgatio. Iuxta illud Malachie. iij.**

Iste autem ignis conflans purgabit filios le-
ui. **S**ed dices iterum quomodo perfecti sunt
purgandi cum sunt in summo statu vite. Re-
spondeo quod licet sint in summo statu vite non
tamen sunt in ultimo gradu illius status. ideo
mereri possunt. Unde dicit Apocal. Qui
sectus est sanctificet adhuc. Quia enim ho-
mo est viator potest crescere in merito. De
hereticis in Clemen. Ad nostrum contra be-
gardonii errorem. Unde angeli dicuntur
purgari. ut dicit Dionysius de celestibus ierar-
chiis.

Dixi secundo quod in verbis pre-
missis conside-
randum est de christi presentatione. Ad hoc
enim impleri sunt dies purgationis marie
ut presentaret christum filium dei deo patri in tem-
plo. Circa quod tria sunt consideranda. Pri-
mo a quo presentatur. Secundo ubi. Tertio a
quibus presentatur suscipitur. De primo patet.
quia a parentibus scilicet a maria matre eius ve-
ra. et Joseph patre putativo. Locus autem
presentationis erat templum in hierusalem. in
quo susceptus est a Symeone et Anna. **M**oraliter. Maria presentatur christum
significat statum omnium vere penitentium. quia
Maria interpretatur amara. Et pertinet ad
penitentes qui dicitur de se. Ecce in pace ama-
ritudo mea amarissima. **I**saie. xxxviii. Ipsi
enim faciunt luctum virginum planctum ama-
rum. **D**ieremie. vi. Tales ergo sic peniten-
tes digni sunt presentare christum per gratiam ab-
eis susceptum. Secundo Joseph significat
bona opera facientes et continentia. Inter-
pretatur enim crescens. Unde de iustis dicitur
Proverbia. iiii. Iustorum semita quasi lux
splendens procedit. et crescit usque ad perfectum
diem. Suscipitur etiam christus a duobus per-
sonis. Sicut a duobus presentatur. scilicet a Sy-
meone et Anna. Symeon fuit grandævus
et senex. De quo dicit Ambrosius. quod opta-
bat ardentissimo desiderio videre christum per-
missus diutius a deo per prophetas. Unde
in orationibus suis dicebat quotidie. **Q**uoniam
veniet. quando nascetur. quando videbo ipsum.
puras durabo tanto tempore. puras oculi
istius videbunt per quem oculi cordis revela-
buntur. Et accepit responsus quod non gusta-
ret mortem donec videret christum dominum.
Quem cum virgo presentasset quadragesimo die
a natiuitate sua. ipse accepit eum in vlnas
suas benedicens deum. atque dicens. **N**unc di-

mittis seruum tuum domum in pace. **I**ste sy-
meon significat iustos. timoratos et plene-
rautes. Dicit enim de ipso quod erat iustus et
timoratus expectans consolationem israel.
Iusticia enim attendit in homine quolibet
in hoc quod reddatur vnicuique quod suus est.
sicut Macrobius. Quia habita habent om-
nes virtutes. eo quod iusticia est virtus gene-
ralis ut sic considerata. Quis ergo gra-
tia suscipere cupit a deo reddat et timorez.
Nec est enim prima pars iusticie. qua homo
habet bene se ad deum ut eum timeat. Unde
de Symeone dicitur quod erat timoratus. Quia
tamen timor iste apud deum valeat. dicitur
in **P**salmo. Beneplacitum est domino super
timentes eum. **S**ed dices. quomodo bene-
placitum est domino super timentes eum. cum
timor non sit virtus sed passio. propter quam
nec laudamur nec vitupamur. scilicet de ani-
ma. et in **A**rbitror. ubi dicitur quod timor est pas-
sio naturalis. Nam inveniunt qui nihil ti-
ment neque terrenorum neque inundationes.
et per consequens nec deum. Et tamen non lau-
dantur. **S**ic e converso. qui quibus timet.
ergo et deum. **N**umquid deo hoc loquitur non loqu-
tur de timore naturalis passionis sed affe-
ctuose pietatis. et talis est semper cum amo-
re dei. Unde omnis timor ex amore procedit.
eo quod nullus timet nisi contrarius eius
quod amat. ut dicitur **T**homas secunda secunda. q.
xxv. articulo. Multo magis ergo quam amarum
timet deum nil negligit. Et iste vocatur ti-
mor ordinatus. De quo dicitur. **B**eati omnes
qui timent dominum. **I**sto timore timuit Sy-
meon. in quo ut dicitur spiritus sanctus erat.
qui est amor. Unde Symeon timebat de-
um ut patres ne offenderet antequam videret
christum dominum. et amabat timendo. ut visum
christum semper amare posset. **N**isi Syme-
on iustus in quo spiritus sanctus erat sic fuit ti-
moratus qui et responsum acceperat a deo.
ubi erit peccator. unde illi securitas. **S**icut
iustus etiam erat Symeon erga deum. quia gra-
tiarum actiones reddebat deo pro omnibus.
Unde de eo legitur quod gratias agebat bene-
dicens deum. **S**ecundo iustus erat Sy-
meon iste erga proximum. unde de eo dicitur
quod expectabat consolationem israel. **I**deo di-
citur **A**mbrosius in sermone hodierno. **B**ene-
dicitur Symeon iustus. quia non suam sed
populi totius consolationem per aduentum

In die purificationis Marie

christi expectabat et requirebat. Tertio iustus erat Symeon erga seipsum. quia pacem et requiem sibi postulabat. dicens. Hunc dimittis seruum tuum domine. Pulchra oratio in qua petit dimitti a seruitute in libertatem. Sic operabatur apostolus dicens. In felix ego homo. quia me liberabit de corpore mortis huius. **D** si symeon operabatur dimitti de hac vita. qui tamen consolationem expectatam obtinuit. quid nos faciemus quos hic miserie premunt. nec tamen ad deum ire aut clamare ut de his liberemur compellunt. **D** si apostolus in quo gratia dei nunquam vacua fuit petebat dissolui et dimitti de carcere vite huius ut esset cum christo. quanta est nostra malicia qui pleni peccatis et vinculis huius mundi irretiti non clamamus dimitti. **P**etiores certe sumus scrophis aut lupis. que deprensas clamant in laqueo. Nos autem sumus quorundam in laqueo. intra illud laqueum parauerunt pedibus meis. **E**t iterum. Funes peccatorum complexi sunt me. et tamen non clamamus ad deum pro liberatione. **I**n eo autem quod iste Symeon erat expectans nec deficiens sed perseverans. notat constantes et perseverantes usque ad mortem. **I**ntra illud apoc. ii. Esto fidelis usque ad mortem. **S**ed querit virum in omni virtute necessaria sit perseverantia. ita quod sine ea nulla sit virtus. **R**espondeo secundum scripturam Thomam. ii. q. cxxvii. artic. i. **Q**uodam sunt virtutes que habent finem suum determinatum. qui est terminus virtuosus operis. sicut quod miles perseverat usque ad finem certaminis. Alie sunt virtutes quarum actus non habent finem determinatum sed per totum tempus vite durare debent. sicut fidei spei et caritatis. que respiciunt ultimum finem totius vite humane. **D**icendum est ergo quod respectu huius virtutum ultimam necessaria est perseverantia. quod actus earum ut virtuosus sint requirunt actum perseverantie usque ad finem vite. **E**t sic respondet Augustinus ubi supra. **I**n illis autem virtutibus quarum actus durant usque ad finem determinatum virtuosus operis. non requiritur quod perseverantia sit usque ad mortem. **E**t ideo salvator dicit Mat. xxiii. Qui autem perseveraverit usque in finem hic salvus erit. non dicit usque ad mortem. **E**t **S**ecunda persona christi suscipiens fuit Anna prophetissa. que commendatur a sex virtutibus conveniuntibus omnibus viduis et virginibus. **P**ri-

mo ergo commendatur a castitate. quia post mortem viri vixit in castitate septuaginta annis. **T**alis fuit Judith. de qua dicitur Judith. xv. cap. l. Confortatus est cor tuus. eo quod castitatem amaveris. et post virum tuum alium nescieris. **S**ecundo commendatur a sancti loci frequentatione. quia dicitur quod non discedebat de templo. id est. statutis horis visitabat templum. i. Regum. i. Ascendebat vir ille statutis diebus ut adoraret et sacrificaret deo. **T**ertio commendatur de oris mundicia. **Q**uia sicut dicitur Luce. ii. Loquebatur de illo sancto christo. **Q**uarto commendatur de parcitate cibi. quia erat insistens ieiunium. sicut et Judith. Judith. viii. omnibus diebus vite preter sabbatum. **Q**uinto commendatur de orationum instantia. **S**icut dicitur Luce. ii. **I**nstituere Anna orationibus obsecrationibus. **S**exto commendatur de finali perseverantia. **Q**uia dicitur Luce. ii. **Q**uod erat serviens die ac nocte. **T**alis ergo debet esse qui vult hodie christo obviare eum devote suscipere. **P**er primum arguuntur lascivie puellae et vidue. que statim post mortem virorum nubunt. quod vitium est signum incontinentie. secundum Hieronymum in Apologetico suo licet in se non sit peccatum. ut de secundis nuptiis. **S**uper illa. et ca. **L**um secundum. **Q**uia mulier mortuo viro soluta est a lege viri sui. **P**er secundum arguuntur desides raro templum visitantes. **D**e quibus dicitur Aggei. i. **A**nquid tempus vobis est ut habitetis in domibus laqueatis. et domus ista deserta. **P**er tertium arguuntur turpia loquentes in ecclesia. que tamen est domus orationis Luce. xix. **P**er quartum arguuntur delicati et voluptuosi. **D**e quibus dicitur. **V**idua in deliciis vivens mortua est. **P**er quintum arguuntur indevoti raro orantes. **L**um dicitur. **O**portet semper orare. Luce. xviii. **P**er sextum arguuntur deficientes et pusillanimes qui antequam ad metam perveniunt deficient. **U**t dicit Gregorius primo libro moralium. **C**um tamen dicat apostolus. **N**on coronabit nisi qui legitime certaverit. **E**t iterum. **S**ic inquit currite ut comprehendatis.

Dixi tertio **Q** in verbis promissis considerandus est de manerum pro christo oblatione. quibus virgo gloriosa voluit redimere dilectissimum filium dominum nostrum Iesum christum.

Est autē sciendum q̄ lex purificationis requirebat vt quelibet mulier ex viro concipiens. quadagesimo die a partu in templū cum puero suo veniret. Et si quidē diues foret. agnuz anniculum offerret. et columbam aut turturē p̄ peccato. Si autem pauper. erunt duos turtures et duos pullos columbarū. **Leuitici. xij. caplo.** Quis autē virgo ad huiusmodi oblationem non teneretur. sicut nec ad purificationem. tamē voluit hanc oblationem facere. Non autē elegit oblationem diuitū sed pauperū. Primo propter paupertatem. Secūdo propter hoc. quia verum agnuz offerebat deo patri. Tertio propter mysticam significationē. Per hoc enim significatur q̄ qui non potest offerre agnū innocentie. currat ad lacrymas et gemitus penitentie. **Per ista tria significat triplex oblatio mystica. quā debent habere fideles et offerre. Agnus significat tria. Primo puritatem incorruptionis. Unde **Exodi. xij. dicit. Erat agnus sine macula. Et Leuitici p̄mo dicit. Non debuit esse agnus masculus sine macula.** Sic homo fidelis debet esse sine macula que maculet corpus v̄l animā. De quo dicit **Salomoni. Dedisti maculam in gloria tua. Nec dubiū quin loquitur de macula luxurie. per quā fuit ip̄e resolutus. Secūdo agnus iste significat humilitatē conuersationis. Unde dicit ibidē et anniculus. id est. paruus et humilis. non magnus agn̄. Tales enim acceptat dominus qui paruuli sunt reparatione sua. **primi Regū. xv. Nōne cum paruulus esses in oculis tuis. caput in tribubz factus es. Dabithe. xi. Revelasti ea paruul. Tertio agnus iste designat mansuetudinē. **Isaie. liij. Quasi agnus mansuetus corā tondente se. Deber ergo quilibz fidelis esse humilis ad deum. mansuetus ad proximū. immaculatus ad corpus propriū. Terte diues est in christo qui talem se offert. Secūda oblatio quā fuit pauperū sunt duo pulli columbarū. Et designant geminā castitatem corporis et anime. Similiter duplicē simplicitatem. scz intentionis et operis. Unde saluator. Estote prudentes sicut serpentes. et simplices sicut columbe. **Matth. x. Dicunt naturales q̄ in columba duo sunt. scz simplicitas. et cū hoc cautela. Sic in quolibz fidelis debet esse primo simplicitas. que est du-**********

plex. scz intentionis et conuersationis. Intentio nostra nō debet esse duplex sed simplex. **Sapie. i. In simplicitate cordis querite illū. Te em duplici corde **Eccl. ij. Unde Ambrosius dicit. Intentio tua optimo nomen imponit. **Matth. vi. Si oculus tuus. i. intentio fuerit simplex. totū corpus. scilicet operis. erit lucidū totum. i. meritorium. Item operatio nostra debet esse simplex. **Proverbior. xi. Voluntas ei in bis qui simpliciter ambulant. id est. operant. Proverbior. x. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter. Secūdo in columba est cautela. Quartū vna vocatur prenosens. Altera precauens. Isti sunt duo oculi sponse comparati oculis columbarū. **Leuitici. xij. iij. Prima oculus sinister. Secūda oculus dexter. De his oculis **Apocal. iij. Frustra iacitur rube ante oculos pennatorū. id est virtuosorum. qui sunt pennati. qui et mala p̄cognoscunt. et p̄cognita cauent et vitant. De his oculis **Apocal. iij. Quattuor animalia plena oculis ante et retro. Ante pro prouisione premiū. et retro ad cautela ex timore supplicij. Laurela prenosens in columba est. quia p̄uidet vmbraz accipitris in aqua. Et ideo residet iuxta aquas. Laurela fugiens est. quia fugit ad festinam suā vt euadat accipitres. **Sz res Naas non desiderabat a filijs isrl̄ nisi oculos eorū dextros. quia diabolus nō multum curat causam prenoscentē cautelam. sed plurimū odit et p̄sequit cautelam precauentem. vt dicit **Thomas super illud. Oculi tui columbarū. Tertia oblatio que fuit pauperū est par turturū. In turture sunt tria que debent esse in qualibz fidelis anima. Primo verecūdia. Unde dicit **Leuitici p̄mo. Pulchre sunt gene tue sic turturis. Dicit glosa interlinearis. In genis notatur pudoris signū. Ista verecūdia in hoc attendit in anima. vt castitatem. p̄missi se fidei nulla hereticorū doctrina corrumpat. vt dicit glosa ordinaria. Secūdo in turture notat inflexibilis constantia. que tanta prozis mariti memoria tenet vt nullatenus posterioris possit recipere confortium. Ista constantia attendit in anima in hoc. vt nullum preter christū amatorē admittat. Tertio in turture notat misericordiam ordinatā. quia sicut turtur gemit p̄ morte comparis sui. sic iustus gemit p̄ suis et********************

De sancta Agatha et Dorothea

alioꝝ peccatis. vt dicit glosa super ista verba. sicut turturis. Quem gemitu pro inco-
latu p̄sens vite. pro malis pene et culpe. no-
bis p̄stet pius dominus noster iesus chris-
tus. vt ip̄o p̄stante. gemitus noster et tristi-
cia nostra vertatur in gaudiu. Tunc cõple-
bitur in nobis vaticiniũ. *Isaie. cxxi. dicen-*
tis. Omne gemitu eius cessare feci. Et eius-
dem. cxxv. Et ambulabũ qui liberati fue-
runt et redempti a domino. conuertent et ve-
nient in syon cu laude. et leticia sempiterna
sup capita eorum. Gaudiu et leticiam obtri-
nebunt. et fugiet dolor et gemitus. Amen.

De sancta Agatha et Dorothea.
Sermo **XX.**

Sponsus uenit

Sed que parate erant intraverunt
cum eo ad nuptias. *Matth.*
cxxv. Quia iuxta sanctu Gregoriu in qua-
dam Omelia. licet quilibet homo cu illis
habiturus sit mercede in eboris angeloru
in futura gloria quoru officium viriliter h-
gessit in via. Tamen virgines non solum
habiture sunt in electis dei et angelis glo-
riam comune. sed etiam supra anglos erũt
specialiter quodammodo remunerate. Sic
dicens. Super greditur in quie virginitas
conditionem humane nature. per qua ho-
mines angelis dei simulant. Ecce premiuz
Et sequitur. Datoz tamen est victoria vir-
ginum q̄ angeloru. Angeli enim sine car-
ne viuunt. virgines in carne triumphant.
Hec ille. Tu ergo virgines nõ solu equan-
tur angelis. sed etiã in aliquo excedunt an-
gelos. Quid miru si digne a christo repu-
tantur intronitti ad nuptias. De quibz di-
citur in verbis thematis. quia sponsus ve-
nit. et que parate erant intraverunt cum eo
ad nuptias. In verbis premisis thematis
tanguntur tria. que sacratu virginum sta-
tum specialiter comendant. Primo eni de-
scribitur earum dignitas ex parte christi
cas adamantis specialiter. Cum dicit. Ve-
nit sponsus. Secũdo describitur ex parte
iparuz ornatus speciositas quantum ad me-
ritum. quod est gloriosum. Tu dicitur. que
parate erant. Tertio describitur premiuz ipa-
rum iocunditas. Cum dicit. intraverunt cu
eo ad nuptias.

Dixi primo q̄ in verbis pre-
missis describit
primo sanctaru virginum dignitas ex par-
te christi specialiter eas adamantis. Cum
dicitur. Venit sponsus. Hec magna di-
gnitas habere talem sponsum christu. De
quo dicitur. Ipe tanq̄ sponsus procedens
de thalamo suo. Quante autẽ pulchritudi-
nis in speciositate. in diuitijs. et in omni co-
pia dulcedinis eterne sponsus iste sit dicit
in *Psalmo. Speciosus forma p̄ filijs ho-*
minu. Ecce pulchritudo. De diuitijs ei dicitur.
Gloria et diuitie in domo eius. Et ite-
ru. Longitudo dieru in dextera eius. et in si-
nistra eius diuitie et gloria. Et conuerso etiã
talis debet esse virgo que cupit esse sponsa
christi. vt primo sit pulchra. De pulchri-
*tudine loquitur *Anticoz. ij. Salomon.**
Pulchre sunt inquit gene tue sicut turtu-
ris. In genis notatur verecundia. In tur-
ture solitudo. Que duo in virgine requi-
runtur. vt scilicet sit verecunda et solitaria.
*Et de verecunda dicit *Genesis. cxxij. de**
rebecca. Ecce inquit egrediebatur habes
ydriaz in scapula sua. puella decoza nimis
virgoq̄ pulcherrima et icognita viro. Que
postea cum iret ad virum suum Isaac co-
operuit caput suum pallio. Ista verecun-
dia debet apparere in virginibus. in velatio-
ne humili. in habitu decenti. in incessu et in
omni gestu in quibz se debet habere deuo-
te et regulariter. Unde dicit Augusti. in li-
bro ad sacras virgines. Dominica virgo in-
sine ornatu capitis sui in habitu comuni
nec oculis elatis aut letis sed crinibus ad
terram cu vultu deposito procedat. Et cau-
sam huius subdit. Ideo videlicet ne viles
ex se inducat mores. que et si nõ pereat. cau-
sa tamen alijs perditionis existat. Hec ille.
De secũdo scilicet solitudine dicit idem
Augusti. vbi supra. Dominica virgo in-
quit publicos debet vitare conspectus. et
platearu frequentiam deuitare. atq̄ in do-
mo posita operi lamifico insistere vel lectio-
ni diuine. Hec ille. Ecce dicit solitudinem
virgini necessariaz. non tamen ociosaz sed
laboriosam. quia cu opere lamifico. Et hoc
est q̄ rebecca portabat ydriam in scapula
sua. que significat labores. **S**ecũdo ad
hanc sponsam requirit vt sit diues et glo-
riosa in diuitijs. Unde de ea dicitur Pro-